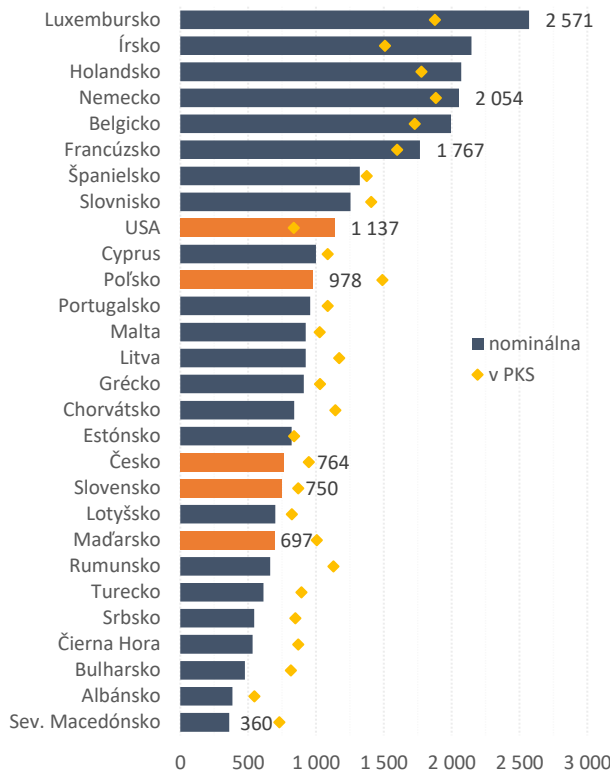

SLOVENSKO JE V DOLNEJ POLOVICI VÝŠKY MINIMÁLNYCH MIEZD V EURÓPE

Dáta z Eurostatu odhaľujú značné rozdiely v minimálnych mzdách v Európe a USA. Najvyššia je v Luxembursku (2571 €), najnižšia v Severnom Macedónsku (360 €). Na Slovensku každoročne rastie, aktuálne stúpla zo 700 na 750 €.

- Medzi štáty s najvyššou minimálnou mzdou v Európe v rozpätí 1767-2571 € patrí Francúzsko, Belgicko, Nemecko, Holandsko, Írsko a Luxembursko. Najnižšia, pod úrovňou 500 €, je v Bulharsku, Albánsku a Severnom Macedónsku. V parite kúpnej sily je poradie štátov podobné (Graf 1).
- Slovensko so 750 € je porovnateľné s Českom (764 €) a Maďarskom (697 €). Výrazne vyššia je v Poľsku (978 €), kde navyše v parite kúpnej sily dosahuje 1500 eur. Rakúsko nemá zákonom stanovenú minimálnu mzdu, ale podobne ako v Taliansku a v severských štátoch je výsledkom kolektívneho vyjednávania medzi odbormi a zamestnávateľmi.
- V roku 2022 dosahovala minimálna mzda v jednotlivých štátoch V4 podiel 38-49 % priemernej mzdy (Tabuľka 1).
- Na Slovensku sa určuje minimálna mzda v tripartitnom vyjednaní medzi odbormi, zamestnávateľmi a štátom. Ak sa nedohodnú, platí automat, ktorý stanoví jej výšku ako 57 % priemernej mzdy spred dvoch rokov. Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení zaviazala zvýšiť ju na 60 percent.
- Výška minimálnej mzdy vplyva na ďalšie ekonomické parametre. Podľa Medzinárodného menového fondu jej rast aktuálne zvyšuje riziko pretrvávajúcej inflácie alebo straty pracovných miest pri relatívne slabom raste produktivity.
- Vo všeobecnosti príliš vysoká minimálna mzda obmedzuje tvorbu nových legálnych pracovných miest, príliš nízka oslabuje sociálnu situáciu zraniteľných zamestnancov.

Graf 1: Minimálna mzda vo vybraných štátoch Európy a USA v roku 2024 (€)

Tabuľka 1: Pomer minimálnej mzdy k priemernej mзде v štátoch V4 za rok 2022 (posledné dostupné dáta)

Česko	Slovensko	Maďarsko	Poľsko
38,3 %	44,7 %	47,4 %	48,6 %

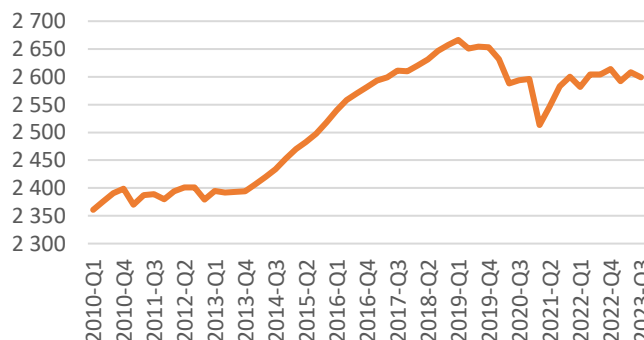
Zdroj grafu aj tabuľky: Eurostat

POČET PRACUJÚCICH ĽUDÍ NA SLOVENSKU STÁLE NEDOSIAHOL ÚROVEŇ SPRED PANDÉMIE

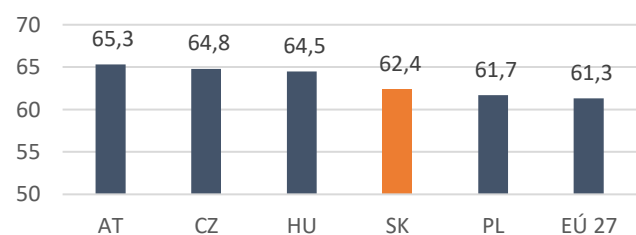
Počet pracujúcich osôb vo veku 15-74 rokov dosiahol v 3. kvartáli 2023 približne 2,6 milióna. To je o 54 tisíc menej než na konci roka 2019, období pred pandémiou (Graf 2). Počet pracujúcich tvorí 62,4 % celkovej populácie.

- Podiel pracujúcej populácie je na Slovensku o niečo vyšší než je priemer EÚ (61,3 %). V porovnaní so štátmi V4 má Slovensko po Poľsku druhý najnižší podiel pracujúcich osôb (Graf 3).
- Ako pracujúcu osobu Eurostat eviduje osobu, ktorá odpracovala aspoň 1 hodinu týždenne za mzdu alebo zisk.
- Pre porovnanie, Národná banka Slovenska (NBS) v 3. kvartáli 2023 evidovala 2,4 milióna zamestnancov a živnostníkov, čo je približne rovnaký počet ako pred pandémiou. V najbližších 3 rokoch NBS predpovedá mierny nárast.
- Počet pracujúcich môže negatívne ovplyvniť veľké množstvo ľudí odchádzajúcich do predčasného dôchodku. Ku koncu minulého roka bolo podaných približne 47-tisíc žiadostí o predčasný dôchodok. To je trojnásobok oproti minulým rokom.

Graf 2: Počet pracujúcich osôb na Slovensku (v tisícoch)

Graf 3: Podiel pracujúcich osôb na populácii (v %)

SLOVENSKO JE V ZNIŽOVANÍ EMISÍ VO V4 NAJLEPŠIE

Slovensko má najbližšie k splneniu záväzku znížiť emisie o 55 % do roku 2030. Podľa dát Európskej environmentálnej agentúry sa medzi rokmi 1990-2021 znížil objem emisií skleníkových plynov na Slovensku o 44 %, čo je šiesty najvýraznejší pokles v EÚ a najvýraznejší spomedzi okolitých štátov. Priemerný pokles v EÚ bol v tom istom období 29 %.

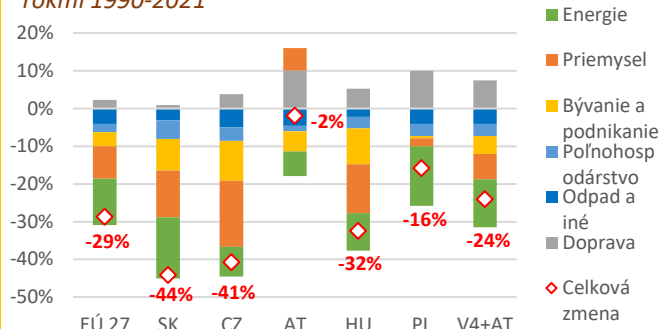
- Najväčší, dvojtretinový, pokles emisií na Slovensku pripadá na roky 1990-1994, najmä v dôsledku transformácie priemyslu. Podobný trend bol aj v ostatných postsocialistických štátoch (Graf 5).
- V tesnom závесе za nami je s poklesom 41 % Česko. Rakúsko zaznamenalo pokles len 2 %, keďže zníženie emisií v poľnohospodárstve, energetike a bývaní bolo vyvážené nárastom emisií v priemysle a doprave.
- Sektor energií (Graf 4) sa najviac podieľal na znížení celkových emisií na Slovensku (-18 %), Poľsku (-16 %) a Rakúsku (-7 %). Priemysel mal najväčší podiel na poklese v Česku (-18 %) a Maďarsku (-13 %).
- Vo všetkých štátoch regiónu stúpili emisie v doprave (Graf 4) . Najviac v Rakúsku a Poľsku (10 %), najmenej na Slovensku (1 %).
- Po prerátaní emisií na počet obyvateľov (Graf 5) sú s poklesom o 39 % na prvom mieste Slovensko a Česko. Ďalšie v poradí sú Maďarsko a Poľsko (pokles o 21 %), a posledné je Rakúsko (13 %). Pokles emisií na obyvateľa pri Rakúsku je spôsobený rastom počtu obyvateľstva.

VĎAKA NÁVRATU DIVÁKOV SA PRÍJMY DIVADIEL VRÁTILI NA PREDPANDEMICKÚ ÚROVEŇ

Po dvoch pandemických rokoch sa do divadiel vrátili návštevníci, ich počet takmer dosiahol úroveň pred covidového obdobia (Graf 6). Zvýšený záujem sa premietol aj do príjmov divadiel.

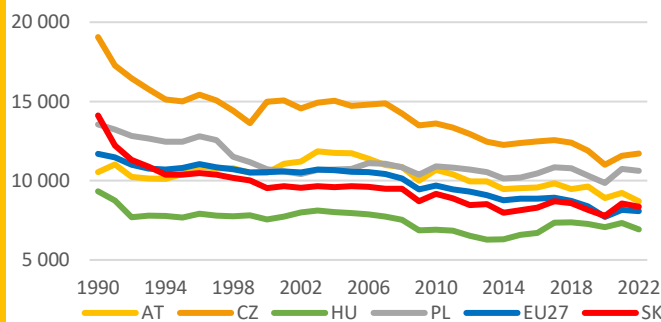
- Pred pandémiou v roku 2019 dosiahli príjmy divadiel zo vstupného 12,4 milióna eur, čo bolo približne 14,5 % z ich celkových príjmov. V roku 2020 príjmy zo vstupného klesli na 4,3 milióna eur (6 % celkových príjmov), rok nato 3,6 milióna eur (4,8 %). V roku 2022 sa vrátili na predpandemickú úroveň 12 miliónov eur (12 % celkových príjmov divadiel).
- Za rast príjmov môže najmä vyšší počet predstavení. V roku 2022 bolo na Slovensku odohraných 9782 divadelných predstavení, čo je najviac za poslednú dekádu. V porovnaní s rokom 2020 (6681 predstavení) ide o nárast o polovicu. Podobný trend možno sledovať aj v susednej Českej republike.
- Najpopulárnejší žáner na Slovensku je tradične činohra, ktorú navštevuje viac ako polovica divákov. Zhodne 15 % chodí na bábkové divadlo a muzikál. Menší záujem (5 %) je o balet a operu (Graf 7).
- Podobný trend možno sledovať aj v Českej republike, kde počet divadelných predstavení v roku 2020 klesol o zhruba dve tretiny na 13 tisíc. V roku 2022 zase stúpil na viac ako 27 tisíc predstavení.

Graf 4: Zmena objemu emisií skleníkových plynov medzi rokmi 1990-2021

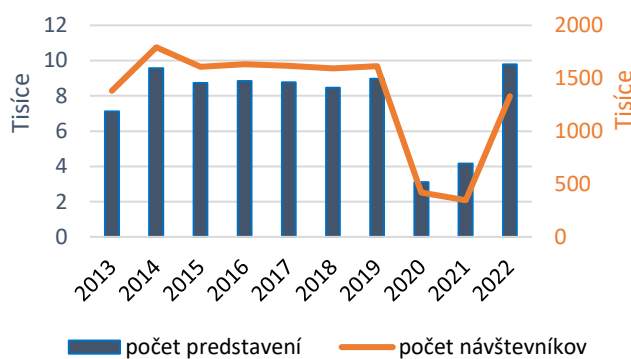
Zdroj: Európska environmentálna agentúra

Graf 5: Vývoj emisií CO² medzi rokmi 1990-2022 v tonách na obyvateľa

Zdroj: Joint research centre, Európska komisia

Graf 6: Počet predstavení a návštevníkov divadiel v SR

Zdroj: ŠÚSR

Graf 7: Podiel návštevníkov podľa žánru (%)

